

توبه

رحمت الهی

مؤلف: سید محمد زین العابدین علی اکبر فرزی

www.ketab.ir

۱۳۹۹

سرشناسه	:	فرزی، علی اکبر، ۱۳۴۴-
عنوان و نام پدیدآور	:	توبه رحمت الهی/مؤلف و گردآورنده علی اکبر فرزی.
مشخصات نشر	:	مشهد: شب نگار، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۵۷ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۶۴۷-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۴۹.
موضوع	:	توبه (اسلام)
موضوع	:	Repentance – Islam
رده بندی کنگره	:	۲۲۵/۷BP
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۴۶۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۳۹۹۰۴۰
وضعیت رکورد	:	فیا

www.ketab.ir

توبه رحمت الهی مؤلف و گردآورنده: علی اکبر فرزی	
نوبت چاپ: یکم ۱۳۹۹	شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
چاپ: دقت	قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: فرزی	قطع: رقعی
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۶۴۷-۸	ایمیل: shabnegar.publisher@yahoo.com

آدرس: مشهد آبکوه ۷ دانشسرای شمالی ۸ پلاک ۹۰- تلفن: ۰۹۱۵۷۹۷۷۱۱۳ - ۰۹۱۵۹۷۳۷۱۱۳

فهرست موضوعات

۷	فهرست موضوعات
۱۱	تشکر و قدردانی
۱۵	پیشگفتار
۲۱	درآمد
۲۹	مبحث نخست - توبه هر متول دینی
۳۱	گفتار یکم - وجوب توبه
۳۲	دعوت پیامبران به توبه
۳۴	دلیل وجوب توبه، عقلی یا نقلی
۳۶	انواع توبه
۳۶	قلعه امن
۳۸	توبه عام
۳۹	توبه خاص
۳۹	توبه خاص الخاص
۴۱	عمومیت توبه
۴۱	گفتار دوم - ارکان توبه
۴۲	ا - ترك گناه
۴۴	ناامیدی، اضرار شیطان
۴۶	گناه بر اثر جهالت
۴۶	شیرینی دست کشیدن از گناه
۴۷	ب - ندامت یا پشیمانی قلبی
۴۸	ج - تصمیم بر ترك در آینده
۴۹	د - عمل بدنی و جبران گذشته
۵۰	ه - استغفار زبانی
۵۰	و - استغفار دائمی
۵۳	مبحث دوم - ظرفیت های خاص برای توبه

- گفتار یکم - میادرت و شتاب (و جوب تعجیل در توبه) ----- ۵۴
- شرایط قبولی توبه ----- ۵۴
- حیله تسویف (امروز و فردا کردن) ----- ۵۵
- تعجیل در کار خیر ----- ۵۸
- بیان حضرت امام خمینی علیه السلام ----- ۶۰
- گفتار دوم - زمان های ارز شمند ----- ۶۲
- ا - سحر هر شب ----- ۶۲
- نماز شب يك عبادت بزرگ روحانی ----- ۶۵
- کیفیت خواندن نافله شب ----- ۶۶
- کیفیت خواندن نماز وتر ----- ۶۶
- ب - شب و روز جمعه و زمان طلایی ----- ۶۹
- زمان طلایی سحر روز جمعه ----- ۷۰
- فوت کوزه گری ----- ۷۱
- ج - ماه رجب، شعبان و ماه مبارک رمضان ----- ۷۲
- توبه و آمرزش خواهی ----- ۷۹
- د - شب های قدر ----- ۸۳
- زمان توبه در روز یکشنبه ماه ذی القعدة ----- ۸۶
- ه - عرفه ----- ۸۸
- گفتار سوم - مکان های خاص ----- ۸۹
- ا - توبه در حرمین شریفین ----- ۸۹
- ب - مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله ----- ۹۲
- ج - کنار مرقد مطهر امامان علیهم السلام ----- ۹۳
- گفتار چهارم - پیش آمدها و گرفتاری ها ----- ۹۵
- ا - گرفتاری ----- ۹۵
- ب - مرض های جسمانی ----- ۹۸
- دعای پانزدهم از صحیفه سجاده ----- ۱۰۰
- حمد در زمان بیماری ----- ۱۰۰
- هشدار برای توبه ----- ۱۰۱
- مبحث سوم - عوامل پایداری توبه ----- ۱۰۵
- گفتار یکم - عوامل و زمینه های درونی ----- ۱۰۵
- ا - تکریم شخصیت ----- ۱۰۵
- ب - تلقین و اعتماد بنفس ----- ۱۰۷
- سمتی و تنبلی ----- ۱۰۹
- ج - حب خدا ----- ۱۱۰
- د - عبادت ----- ۱۱۱
- ه - حسن ظن ----- ۱۱۳
- و - یقین ----- ۱۱۵
- گفتار دوم - عوامل و زمینه های بیرونی ----- ۱۱۷
- ا - دوری از محیط گناه و عدم شرکت در مجالس معصیت ----- ۱۱۷
- ب - تغییر رفتار و اشتغال به برنامه شبتنروزی ----- ۱۱۸
- ج - تغییر دوستان و جلسات معاشرت ----- ۱۲۰

- د - تنها نبودن و استفاده درست و مطلوب از اوقات فراغت ۱۲۱
- ه - برخورداری از روابط سالم انسانی ۱۲۵
- و - به تأخیر انداختن گناه و ترک آن ۱۲۶
- کفار، تارکی برای گناه ۱۲۷
- ز - از بین بردن زمینه‌های گناه ۱۲۷
- ح - روزه گرفتن و انجام عمل خیر ۱۲۸
- ط - ورزش ۱۲۹
- توصیه مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در خصوص ورزش ۱۲۹

مبحث چهارم - آثار توبه ۱۳۳

- گفتار یکم - قبولی توبه ۱۳۸
- قبول توبه عقلی یا عقلایی یا نقلی؟ ۱۳۸
- قبول توبه، امری عقلایی ۱۳۹
- دلیل عقلی بر وجوب توبه ۱۴۰
- قبول توبه تفضل الهی است ۱۴۱
- دلالت آیه کریمه بر تفضل و لطف خداوند بر تائب ۱۴۳
- توبه بندگان بین دو توبه خدای سبحان ۱۴۴
- دو بال برای پرواز به سوی خدا ۱۵۰
- گفتار دوم - نتایج توبه ۱۵۰
- ا - استنثار گناهان ۱۵۱
- ب - تبدیل گناهان به حسنات ۱۵۳
- معنی توبه ۱۵۴
- عمل صالح ۱۵۴
- ایمان به خدا ۱۵۴
- خصیلت‌هایی که سیئات را به حسنات تبدیل می‌کند ۱۵۶
- توبه، اثر خضابوش ۱۵۷
- پاداش دنیوی توبه و ایمان ۱۵۸
- ج - محبوبیت خداوند ۱۶۲
- سه هدیه الهی برای تائب ۱۶۳
- د - استغفار حاملان عرش الهی برای تائب ۱۶۴
- ه - فلاح و رستگاری ۱۶۶
- و - ورود به بهشت ۱۶۷

مبحث پنجم - موانع توبه ۱۶۹

- گفتار یکم - موقع رویت مرگ ۱۷۱
- امروزش گناه شرک با توبه ۱۷۴
- عدم قبولی توبه هنگام مرگ ۱۷۷
- قبولی توبه هنگام مرگ ۱۷۸
- گفتار دوم - توبه پس از مرگ ۱۷۹
- عدم پذیرش توبه پس از مرگ ۱۸۱
- پذیرش توبه پس از مرگ ۱۸۲
- اقت تأخیر توبه در کلام امام جواد ۱۸۴

- ۱۸۴ ----- ا - غرور
 ۱۸۵ ----- ب - حیرت
 ۱۸۵ ----- ج - هلاکت
 ۱۸۵ ----- د - مکر الهی
- ۱۸۷ ----- **مبحث ششم - امثال و نمونه‌هایی از توبه در تاریخ**
- ۱۸۷ ----- نمونه‌هایی از کسانی که توبه‌هایشان پذیرفته شده است
 ۱۸۸ ----- گفتار یکم - نمونه‌های قرآنی
 ۱۸۸ ----- ا - توبه قوم یونس
 ۱۹۱ ----- ب - حضرت یونس پیامبر - در بوته امتحان
 ۱۹۵ ----- درس‌های ماجرای حضرت یونس پیامبر
 ۱۹۶ ----- ج - توبه برادران یوسف
 ۲۰۰ ----- درس بزرگ توبه برادران یوسف
 ۲۰۰ ----- د - سه مسلمان توبه‌کار
 ۲۰۲ ----- ه - توبه ابولبابه
 ۲۰۴ ----- و - توبه میراث حضرت ادم و حوا
 ۲۰۸ ----- ز - توبه آدمی بودن عمل حضرت ادم
 ۲۰۹ ----- ح - توبه انگیزه
 ۲۱۰ ----- ج - توبه زن نمونه (اسمه مسیر فرعون)
 ۲۱۲ ----- گفتار دوم - نمونه‌های روایی
 ۲۱۲ ----- ا - توبه بهلول کفن دزد
 ۲۱۷ ----- ب - توبه حز بن یزید ریاحی
 ۲۲۴ ----- ج - توبه دو برادر در آخرین ساعات عاشورا
 ۲۲۸ ----- د - توبه‌ای عجیب
 ۲۳۰ ----- ه - توبه بشر خافی
 ۲۳۱ ----- و - تائب، اهل بهشت است
 ۲۳۲ ----- ز - توبه فضیل عیاض
 ۲۳۳ ----- ح - شعوانه و توبه
 ۲۳۵ ----- گفتار سوم - توبه معاصرین
 ۲۳۵ ----- ا - توبه و اشتهای با حق
 ۲۳۷ ----- ب - توبه شخصی که جیب مردم را می‌زد
 ۲۴۰ ----- ج - توبه رسول عاشقی (رسول ترک)
 ۲۴۷ ----- فهرست آیات
 ۲۴۹ ----- منابع و مآخذ

پیشگفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ
وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى عِدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

علی بن الحسین امام سجاد علیه السلام فرمود: خدا را گناهان بر من لباس خواری پوشانده، و دوری از تو جامه درماندگی بر تنم پیچیده، و بزرگی جنایتی دلم را میرانده، پس آن را با توبه به درگاهت زنده کن، ای آرزویم و مرادم و خواسته‌ام و امیدم.

به عزت سوگند برای گناهانم آمرزنده‌ای جز تو نمی‌یابم، و برای دل شکستگی‌ام جبران‌کننده‌ای جز تو نمی‌بینم، به پیشگاهت با توبه و انابه فروتنی نمودم، و با ذلت و خواری، به درگاهت تسلیم شدم، اگر مرا از درگاهت برانی به که روی آورم؟ و اگر از استانت بازگردانی به که پناه برم؟ در این حال افسوس از شرمندگی و رسوایی‌ام، و دریغ از زشتی کردار و فراهم آوردن گناهانم، ای آمرزنده گناهان بزرگ، و ای جبران‌کننده استخوان شکسته، از تو درخواست می‌کنم که گناهان تباه‌کننده‌ام را بر من ببخشایی، و بر من بیوشانی پنهان‌کاری‌های

رسواکننده‌ام را، و مرا در عرصه قیامت از نسیم گذشت و آمرزشت بی بهره مگذاری، و از پوشش زیبای چشم‌پوشی‌ات عربان و بی پوشش رها نسازی.^۱
اما بعد....

نظام خلقت هستی از نقطه‌ای شروع شده و باهدفی مشخص و در مداری خاص در حرکت به مقصد است. انسان به‌عنوان خلیفه‌الله در هسته مرکزی این مدار قرار گرفته است. خدای متعال فرمود: ﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَتَيْنَ أَنْ يُحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ

۱ قَالَ الْإِمَامُ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «إِلَهِي أَلَيْسَ بِي الْخَطَايَا تُؤْتِ مَذَلَّتِي وَ جَلَّتِي التَّبَاعُدُ مِنْكَ لِأَمْسِ مَسْكَنَتِي وَ أَمْسَ فِي عَظِيمِ جَنَابَتِي فَأَحْبِبْ بِتُوبَةٍ مِنْكَ يَا أَمَلِي وَ بُعِثْنِي وَ يَا شَوْفِي وَ مُنِيتِي فَوَعْدُكَ مَا أَجْدُ لِدُنُوبِي سِوَاكَ عَالِمًا لَا أَرَى لِكُشْرِي غَيْرَكَ جَابِرًا وَ قَدْ خَضَعْتُ بِالْإِنَانِيَةِ إِلَيْكَ وَ عَنُوتٌ بِالْإِسْتِكَانَةِ لَدَيْكَ فَإِنْ طَرَدْتَنِي مِنْ بَابِكَ فَلَسْتُ أَعُودُ إِنْ رَدَدْتَنِي عَنْ جَنَابِكَ فِيمَنْ أَعُودُ فَمَا أَسْفَاهُ مِنْ جَلَّتِي وَ افْتِضَاحِي وَ يَا لِهَفَاةٍ مِنْ شَوْءٍ عَمِلْتُهُ وَ الْجَوَاحِي أَشَأَلْتُكَ يَا غَافِرَ الذَّنْبِ الْكَبِيرِ وَ يَا جَابِرَ الْعُظْمِ الْكَبِيرِ أَنْ تَهَبَ لِي مُوَبِقَاتِ الْحَرَائِرِ وَ تَسْتُرَ عَلَيَّ فَاضِحَاتِ السَّرَائِرِ لَا تُخْلِبْنِي فِي مَشْهَدِ الْقِيَامَةِ مِنْ بَرْدِ غُفُوكَ وَ غُرُوكَ وَ لَا تُعَرِّبْنِي مِنْ جَمِيلِ صَفْحِكَ وَ سَتْرِكَ إِلَهِي طُلُّ عَلَى ذُنُوبِي غَنَامَ رَحْمَتِكَ وَ أُرْسِلْ عَلَيَّ غُيُوبِي سَحَابَ رَأْفَتِكَ إِلَهِي هَلْ يَرْجِعُ الْعُتْدُ الْآبِقُ إِلَّا إِلَهِي مُؤَلَّاهُ أَمْ هَلْ يُجِيرُهُ مِنْ سَخَطِهِ أَحَدٌ سِوَاكَ إِلَهِي إِنْ كَانَ التَّدَمُّ عَلَى الذَّنْبِ تُوبَةً فَأَنِّي وَ عَزَبُكَ مِنَ النََّادِمِينَ وَ إِنْ كَانَ الْإِسْتِغْفَارُ مِنَ الْخَطِيئَةِ حِطَّةً فَأَنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ لَكَ الْعُفَى حَتَّى تَرْضَى إِلَهِي بِفِدْرَتِكَ عَلَيَّ ثَبَّ عَلَيَّ وَ بِحِلْمِكَ عَلَيَّ اغْفِرْ عَلَيَّ وَ بِعِلْمِكَ بِي ارْقُ بِي إِلَهِي أَنْتَ الَّذِي فَتَحْتَ لِعِبَادِكَ بَابًا إِلَى غُفُوكَ سَمِيئَةَ التَّوْبَةِ فَقُلْتُ تَوُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا فَمَا عُدُّ مِنْ أَغْفَلَ دُخُولَ الْبَابِ بَعْدَ فَتْحِهِ إِلَهِي إِنْ كَانَ قَلْبُ الذَّنْبِ مِنْ عَذَابِكَ فَيُنَحِّسُ الْعَفْوَ مِنْ عَذَابِكَ إِلَهِي مَا أَنَا بِأَوَّلِ مَنْ عَصَاكَ فَتُبْتُ عَلَيْهِ وَ تَعَرَّضَ لِمَعْرُوفِكَ فَجَدَلْتُ عَلَيْهِ يَا مُجِيبَ الْمُضْطَرِّ يَا كَاشِفَ الصُّرْبِ عَظِيمِ الْبَرِّ يَا عَلِيمًا بِمَا فِي السَّرِّ يَا جَمِيلَ السَّرِّ (السُّرِّ) اسْتَشْفَعْتُ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ إِلَيْكَ وَ تَوَسَّلْتُ بِجَنَابِكَ (بِجَنَابَتِكَ) وَ تَرَحُّمِكَ لَدَيْكَ فَاسْتَجِبْ دُعَائِي وَ لَا تُحَيِّبْ بَيْنَكَ وَ رَحَائِي وَ تَقْتُلْ تَوْبَتِي وَ كَفِّرْ خَطِيئَتِي بِمَنِّكَ وَ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ» مناجات التائبين (علامه مجلسی، بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الانبياء الاطهار عليه السلام، ج ۹۱ ص ۱۴۳ ۱۴۲ و مقابح الجنان، مناجاة التائبين، ص ۱۷۸ و الصحیفة الشیفة السجادية).

ظُلُومًا جَهْلًا^۱، ما امانت (تعهد، تکلیف، و ولایت الهیه) را بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها عرضه داشتیم، آن‌ها از حمل آن سر برتافتند، و از آن هراسیدند؛ اما انسان آن را بر دوش کشید؛ او بسیار ظالم و جاهل بود، (چون قدر این مقام عظیم را نشناخت و به خود ستم کرد)!

سایر مخلوقات و دستاوردهای بشری در قلمرو فرمان اویند تا در مسیر بندگی حرکت نموده و برای حسابرسی و پاسخ‌گویی حاضر شود، این دنیا، عرصه کار و تلاش و بندگی و جمع‌آوری توشه است، با مُردن انسان بستر عمل و بندگی، رشد و تعالی جمع می‌شود،^۲ لیکن مرگ به مثابه از بین رفتن نبوده بلکه انتقال از زندگی دنیوی به زندگی اخروی است. جدا شدن روح از جسم مادی بستر حضور در جهان آخرت است، تدبیر الهی برای سفر به جهان آخرت، چنین سیری مقرر نموده و کسی را گریزی از آن نیست، همانا آنچه در این رهگذر مشکل‌گشااست؛ بندگی و حرکت در راه مستقیم و انجام دستورات خالق هستی است، همو که آفریننده بشر و آگاه به صلاح و فلاح او بوده و در نهایت مهربانی، بشر را به انتخاب بهترین مسیر دلالت فرموده و طریق معرفت را یاد داده و همیشه حامی و پشتیبان اوست. از سوی دیگر چون مظاهر این دنیای دلی و جلوه‌های فریبده آن به همراه وسوسه‌های شیاطین به عنوان مانع اصلی در راه ارتقای معرفت، موجب

۱- سوره احزاب، به ۷۲.

۲- قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «أَلَا وَ إِنَّ الدُّنْيَا قَدْ وَلَّتْ حَذَاءَ فَلَمْ يَبْقَ مِنْهَا إِلَّا طَبَايَئِرُ كُفْرَانِهَا الْإِنَاءُ اضْطَحَّتْهَا صَائِقُهَا؛ أَلَا وَ إِنَّ الْآخِرَةَ قَدْ أَقْبَلَتْ وَ لِكُلٍّ مِنْهُمَا بُنُودٌ، فَكُونُوا مِنْ أَتْنَاءِ الْآخِرَةِ وَ لَا تَكُونُوا مِنْ أَتْنَاءِ الدُّنْيَا، فَإِنَّ كُلَّ وَلَدٍ سَيُلْحَقُ [بِأُمِّهِ] بِأَيِّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ إِنَّ الْيَوْمَ عَمَلٌ وَ لَا جِسَابَ وَ غَدًا جِسَابٌ وَ لَا عَمَلٍ». بدانید که دنیا به سرعت از شما روی گردانده و زان جز نمانده‌ای که کسی آن را در کاسه باقی نهاده باشد نمانده؛ و آگاه باشید که آخرت روی نموده است، و برای هر یک از دنیا و آخرت فرزندان است. شما از فرزندان آخرت باشید نه از فرزندان دنیا، زیرا هر فردی در آخرت به مدارس منحق می‌شود. امروز زمان عمل است و بازخواستی نیست، و فردا روز بازخواست است و عملی در آن میسر نمی‌باشد (نمیمی آمدی، غرر لحکم، و درر الکلم، با تحقیق و نسخیح سیدمهدی رجایی، ۱۴۱۰ ق. ص ۱۷۷).

تزلزل و سقوط بشر شده و او را از رسیدن به درجه بندگی و قرب الهی باز می‌دارد، خدای مهربان نهادی به‌عنوان توبه مقرر کرده تا همیشه و برای همه، راه بندگی باز بوده و حجت بر همگان تمام شود، در قرآن کریم فرمود: ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾^۱، بگو: ای بندگان من که [با ارتکاب گناه] بر خود زیاده‌روی کردید! از رحمت خدا نومید نشوید، یقیناً خدا همه گناهان را می‌آمرزد؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است.

در آخر خطبه الوداع رسول خدا ﷺ رو کرد به مردم و فرمود: هر که یک سال قبل از مرگش توبه کند خداوند توبه‌اش را بپذیرد، سپس فرمود: یک سال زیاد است هر که یک ماه قبل از مرگش توبه کند خدا توبه‌اش را بپذیرد، سپس فرمود: یک ماه زیاد است، هر که یک هفته قبل از مرگش توبه نماید خدا توبه‌اش را بپذیرد، سپس فرمود: یک هفته زیاد است، هر که یک روز قبل از مرگش توبه نماید خدا توبه‌اش را بپذیرد، سپس فرمود: یک روز زیاد است، هر که پیش از دیدار مرگ توبه کند خدا توبه‌اش را بپذیرد.^۲

با توجه به جایگاه و اهمیت نهاد مقدس توبه، حقیر، با استمداد از خداوند متعال و مشورت برخی بستگان و دوستان تصمیم گرفتم این مجموعه را با عنوان توبه رحمت الهی^۳ به نگارش درآورم تا ان‌شاءالله با توبه عملی، نگارنده و

۱- سوره زمر، آیه ۵۳.

۲- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ تَابَ إِلَى اللَّهِ قَبْلَ مَوْتِهِ يَوْمُ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ قَالَ وَ يَوْمٌ كَثِيرٌ مَنْ تَابَ إِلَى اللَّهِ قَبْلَ مَوْتِهِ يَسَاعَةً تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ وَ سَاعَةٌ كَثِيرٌ مَنْ تَابَ إِلَى اللَّهِ قَبْلَ أَنْ يُغْفَرَ بِالْمَوْتِ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ». (محمد سبزواری، جامع‌الآخیر، مؤسسه‌ال‌البیت، ج ۱ ص ۲۲۴-۲۲۵ و محدث نوری، مستدرک‌الوسائل، مؤسسه‌ال‌البیت، ج ۱ ص ۱۲۷).

۳- با اقتباس از آیه ۵۴۵۳ سوره زمر که می‌فرماید: بگو: ای بندگان من که [با ارتکاب گناه] بر خود زیاده‌روی کردید! از رحمت خدا نومید نشوید، یقیناً خدا همه گناهان را می‌آمرزد؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است و به درگاه خدای خود به توبه و انابه باز گردید و تسلیم امر او شوید پیش از آنکه عذاب به شما فرستد و

خوانندگان محترم و همه علاقه‌مندان به خیر و سعادت، مشمول رحمت و عفو الهی شویم. با توفیق الهی این کتاب با قلمی روان و درعین حال جامع و مستند، برای تبیین جایگاه توبه و مسائل مرتبط با آن تألیف گردیده امید آن‌که مورد رضایت حق تعالی قرار گرفته و خوانندگان گرمی کاستی‌های آن را با دیده اغماض نگریسته و ایرادات را تذکر دهند که مشفقانه پذیرای آن هستیم. «وَ آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ».

علی اکبر فرزی - مشهد مقدس - اردیبهشت ۱۳۹۹.

www.ketab.ir

هیچ نصرت و نجاتی نیابید. و دعای امام سجاد: «در مناجات‌التائبین که در قسمتی از آن آمده است: «إِلَهِي أَنْتَ الَّذِي فَتَحْتَ لِعِبَادِكَ بَابًا إِلَى عَفْوِكَ سَمَّيْتَهُ التَّوْبَةَ فَقُلْتُ تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا...». خدا یا تو همانی که دری را عفو خود به سوی بندگانت باز کردی و نامش را توبه گذاردی و فرمودی: «به سوی خدا برگردید» توبه صدقانه». (علامه مجلسی، بحر الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمه الاطهار... ج ۹۱ ص ۱۴۲).